

En instrumentist i aktion

Af H. K. Kristensen

Vi synes nok, at i gamle dage var der nogle mærkelige embedsstillinger, således instrumentistens, der havde eksisteret her til lands i alt fald i købstæderne siden engang et godt stykke tilbage i middelalderen. Denne embedsmand kaldtes også *stadsmusikant* og skulle forlyste borgerne ved deres fester med musik, f.eks. ved bryllup og barnedåb. Han spillede nok fortrinsvis på blæse- og strygeinstrumenter. For at sikre ham anstændige levevilkår havde han fået eneret på virksomheden, havde et privilegium. Også på landet havde man sådanne privilegerede instrumentister, der måtte have et stort område for at kunne eksistere. Der kunne også ske en sammenlægning af by og land til ét distrikt.

1726 fik *Ribes* nye instrumentist *Johan Friderich Krospe* kgl. konfirmation på sin bestalling. Han afløste *Garløv Kinast*, som vist var gået bagud af dansen, i alt fald var den residens, Krospe skulle tiltræde, i så elendig stand, at den ikke kunne beboes. Han fik da foreløbig 10 sdl. i huslejegodtgørelse. Allerede 1727 fik den åbenbart driftige mand sit embedsområde udvidet, idet han fik bestalling som instrumentist i hele Ribe amt.

Hans børn bortkastede det lille e af navnet, antagelig havde det længe været ubrugt i daglig tale. Krospe må have skaffet sig anseelse i den gamle embedsmandsby, ellers ville datteren *Margrethe Elisabeth* vel næppe 1758 være blevet gift med *Johan Jacob Frausing*, der havde været sagfører i byen og tilknyttet Ribe toldforvaltning, men dette år blev byfoged i Varde og tillige herredsfoged. Krospe havde en tid haft *Bartholomæus Philip Schreiber* som medhjælper, men denne avancerede 1760 til at blive instrumentist i Roskilde. Muligvis har sønnen *Jacob Krospe* da hjulpet faderen, i alt fald efterfølger han 23. april 1768 faderen i begge embeder. Ved juleoffer kunne han få 14-16 rdl. og ved omgang i byen 10 à 12 rdl. På landet

kunne det være vanskeligere at sikre sig indtægterne og vide besked med bøndernes gilder og fester. Her kunne ulovlige bønhaser lettere gå ham i næringen.

2. juli 1762 anlagde han sag mod *Niels Hansen Starbæk* i *Ovtrup*, fordi han med sin »viol« (v = f) betjente enhver og opvartede til alle bønderbryllupper, barseler etc. i *Nebel, Lydum, Lunde, Ovtrup, Henne, Lønne* og *Kvong*.

Sagen endte med, at de indgik et slags kompagniskab, nedfældet i en kontrakt mellem de to. Den er utvivlsomt gået ud på, at Starbæk skulle fortsætte sin virksomhed som spillemand mod at betale en passende afgift til Krosp.

Det er formodentlig hans søn, der optræder som tegner under navnet *J. J. Krosp*. 1803 afkopierer han udskiftningskortet over Billum sogns marskenge, der året før var blevet udskiftet.

KILDER:

Fra Ribe Amt VII s. 308. V. Horne herreds tingbog 1762 3/7.